

BELEDİYELERDE SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNE GEÇİŞ SÜRECİNE İLİŞKİN MEVCUT DURUM ANKETİ

ÇEVRE PLATFORMU ÇEVİRİMİÇİ TOPLANTISI

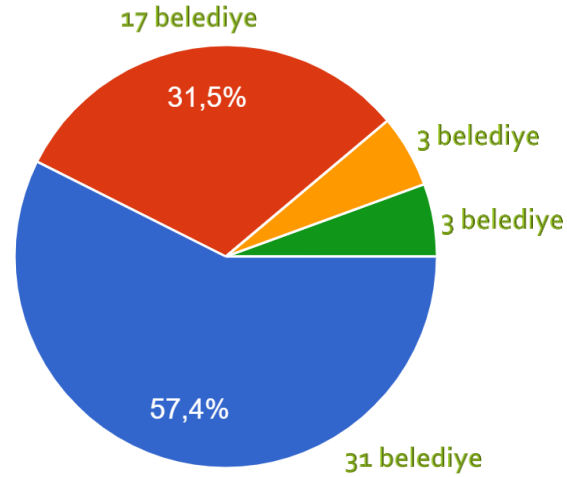
23 ŞUBAT 2021 SALI

Sıfır Atık Mevcut Durum Değerlendirme Formu

Marmara Belediyeler Birliği (MBB) üye belediyelerinin sıfır atık yönetim sistemine geçiş süreçlerine ilişkin olarak bu form Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Mahalli İdareler için Sıfır Atık Yönetim Sistemi Uygulama Kılavuzu referans alınarak tasarlanmış olup, bölgede belediyelerin sıfır atık sistemine geçişine ilişkin olarak genel bir mevcut durum analizi yapılması planlanmaktadır.

Belediyeniz aşağıdakilerden hangisi kapsamında?

54 yanıt

- 1. GRUP (Büyükşehir İlçe Belediyeleri 250.000 Nüfus ve üzeri) [31 Aralık 2020]
- 2. GRUP (Büyükşehir İlçe Belediyeleri 250.000 Nüfus altı) [31 Aralık 2021]
- 2. GRUP (Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri / İl Merkez İlçe Belediyeleri) [31 Aralık 2021]
- 3. GRUP (Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri / İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyel...)

Belediyeniz aşağıdakilerden hangisi kapsamında?

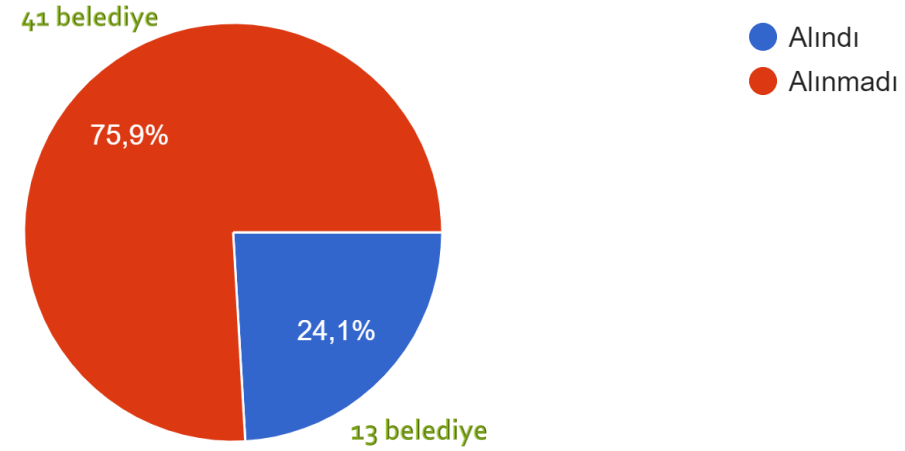
1. GRUP (Büyükşehir İlçe Belediyeleri 250.000 Nüfus ve üzeri) [31 Aralık 2020]
2. GRUP (Büyükşehir İlçe Belediyeleri 250.000 Nüfus altı) [31 Aralık 2021]
2. GRUP (Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri / İl Merkez İlçe Belediyeleri) [31 Aralık 2021]
3. GRUP (Büyükşehir Dışındaki İl, İlçe, Belde Belediyeleri / İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Diğer Belediyeler) [31 Aralık 2022]

Belediyeniz temel Seviyede Sıfır Atık Belgesini (ilçe geneli A Sınıf) aldı mı? *

Alındı
Alınmadı

Belediyeniz temel Seviyede Sıfır Atık Belgesini (ilçe geneli A Sınıf) aldı mı?

54 yanıt

Belediyeniz temel Seviyede Sıfır Atık Belgesini (ilçe geneli A Sınıf) aldı mı? *

Alındı
Alınmadı

Arnavutköy	Ataşehir	Avcılar	Bağcılar	Bahçelievler	Bandırma	Başakşehir	Başiskele
Bayrampaşa	Beykoz	Beylikdüzü	Beşiktaş	Beyoğlu	Bozüyük	Çatalca	Çekmeköy
Çerkezköy	Çınarcık	Darıca	Erdek	Esenköy	Esenler	Esenyurt	Eyüpsultan
Fatih	Gaziosmanpaşa	Gömeç	Güngören	Kadıköy	Kağıthane	Kapaklı	Kartal
Kaytazdere	Körfez	Küçükçekmece	Maltepe	Meriç	Nilüfer	Pendik	Sancaktepe
Sarıyer	Savaştepe	Serdivan	Sındırgı	Silivri	Sultanbeyli	Sultangazi	Şile
Şişli	Tuzla	Ümraniye	Üsküdar	Yenişehir	Zeytinburnu		

TEMEL SEVİYEDE SIFIR ATIK BELGESİ YOK

TEMEL SEVİYEDE SIFIR ATIK BELGESİ VAR

Sıfır Atık Temel Seviye Bilgisi

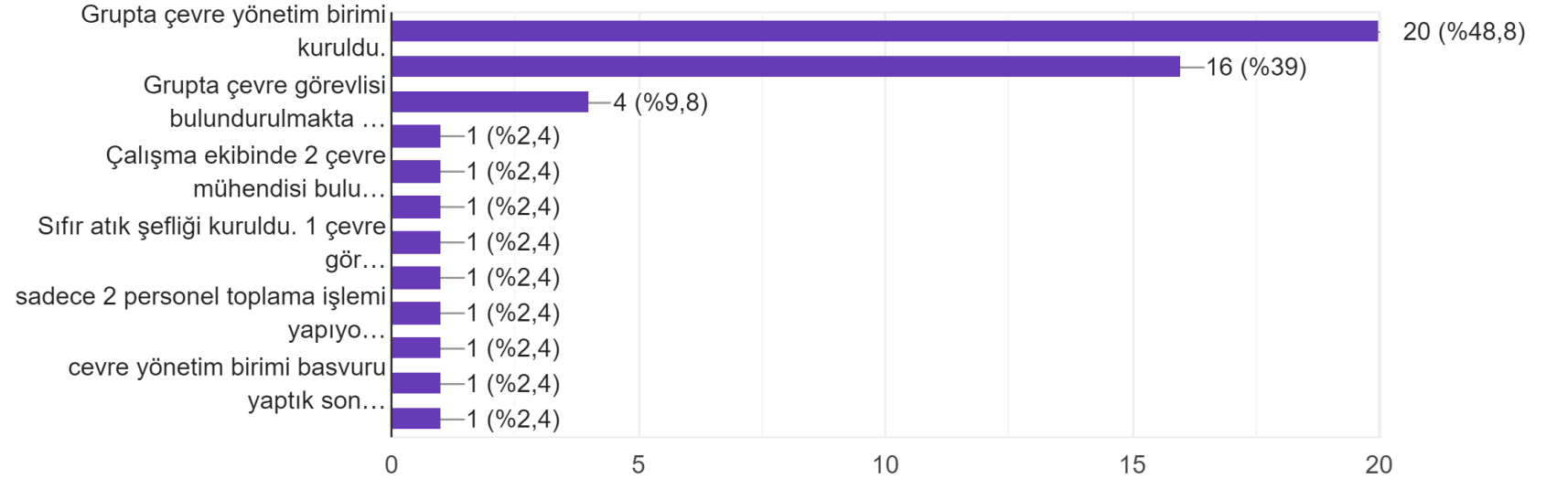
Lütfen Sıfır Atık Yönetiminde geldiğiniz aşamayı değerlendirebilmemiz için aşağıdaki seviyelerden belediyenize uygun olanını işaretleyiniz.

1. ÇALIŞMA EKİBİNİN BELİRLENMESİ *

- Grupta çevre yönetim birimi kuruldu.
- Grupta en az 1 çevre görevlisi bulundurulmaktadır.
- Grupta çevre görevlisi bulundurulmakta ve/veya çevre danışmanlık hizmeti alınmaktadır.

1. ÇALIŞMA EKİBİNİN BELİRLENMESİ

41 yanıt

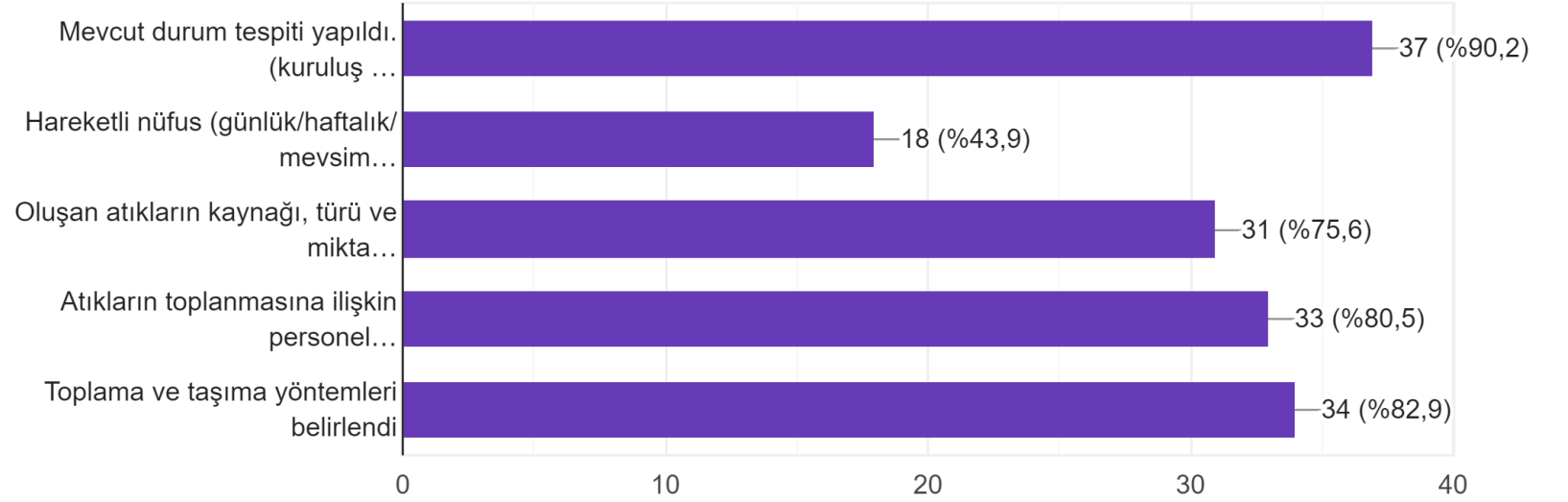
2. PLANLAMA

2.1. Mevcut Durum Tespiti *

- » Mevcut durum tespiti yapıldı. (kuruluş sayısı, cadde sayısı, vs.)
- » Hareketli nüfus (günlük/haftalık/mevsimlere göre) belirlendi.
- » Oluşan atıkların kaynağı, türü ve miktarı belirlendi.
- » Atıkların toplanmasına ilişkin personel durumu belirlendi.
- » Toplama ve taşıma yöntemleri belirlendi

2. PLANLAMA / 2.1. Mevcut Durum Tespiti

41 yanıt

2. PLANLAMA

2.2. Atık Önleme ve Azaltma Çalışmaları yapıyor musunuz? *

Yapılmıyor

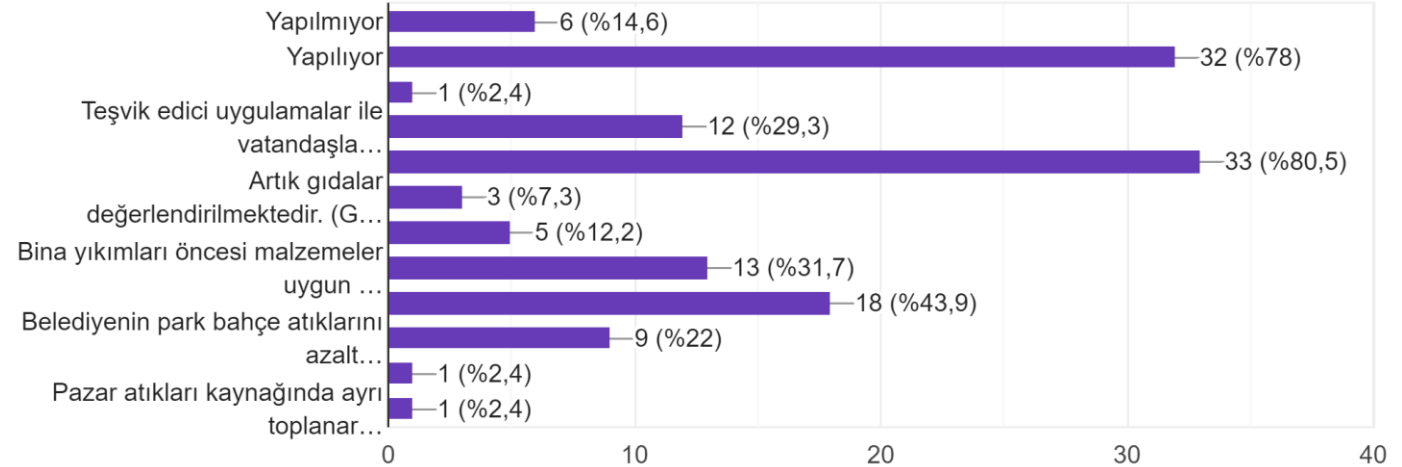
Yapılıyor

Aşağıdaki örnek atık azaltım çalışmalarından hangilerini yürütüyorsunuz?

- Teşvik edici uygulamalar ile vatandaşlara tek kullanımlık ambalajlı ürünleri terk etmeleri için kullanım alışkanlıkları kazandırılmaktadır.
- Ambalaj atıkları değerlendirilmektedir.
- Artık gıdalar değerlendirilmektedir. (Gıda başlığı, vs.)
- Kullanılmış eşyaların değerlendirilmesi amacıyla ikinci el pazarı altyapısı oluşturuldu / oluşturulmaktadır.
- Bina yıkımları öncesi malzemeler uygun şekilde ayrıştırılmaktadır.
- Vatandaşların plastik poşet yerine çok kullanımlık file ve çantaları tercih etmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.
- Belediyenin park bahçe atıklarını azaltıcı çalışmalar yapılmaktadır.

2. PLANLAMA / 2.2. Atık Önleme ve Azaltma Çalışmaları yapıyor musunuz?

41 yanıt

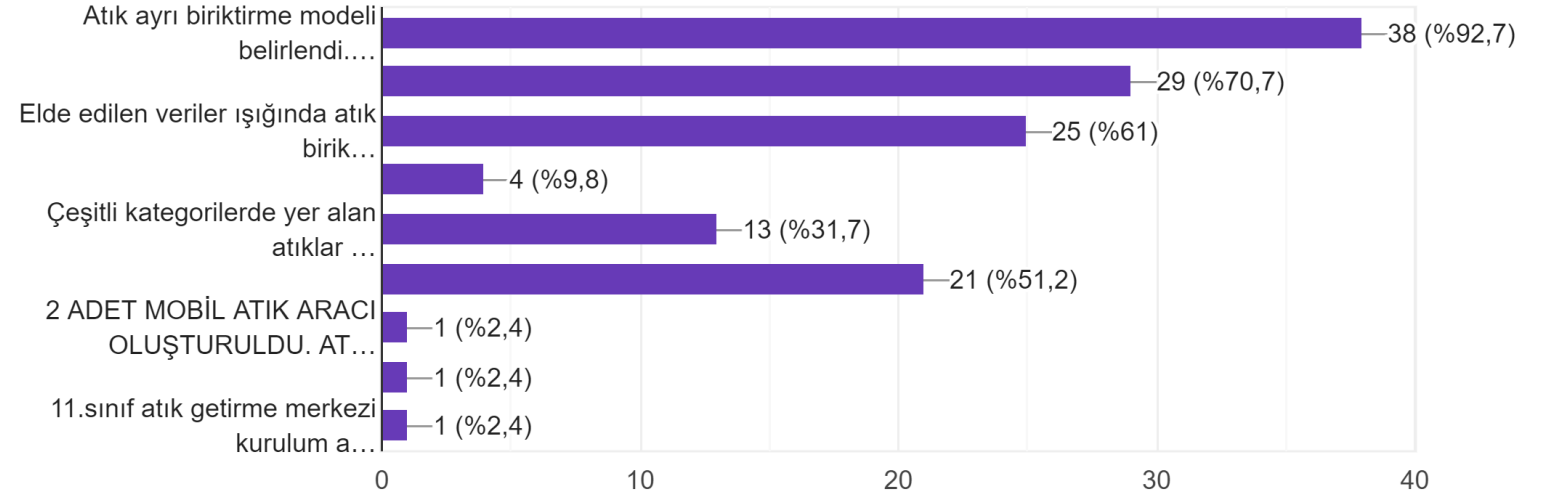
2. PLANLAMA

2.3. İhtiyaç Analizi / İlçe Geneli *

- Atık ayrı biriktirme modeli belirlendi. (Örn; ikili toplama, üçlü toplama, dördü toplama, vs.)
- Atık biriktirme ekipmanları (atık kumbaraları) türlerine göre renklendirildi ve etiketlendi.
- Elde edilen veriler ışığında atık biriktirme ekipmanları (atık kumbaraları) belirlenmiş alanlara topluca yerleştirildi.
Yeraltı biriktirme ekipmanı optimizasyon çalışması sonucunda ilçede uygun noktalara yerleştirildi.
- Çeşitli kategorilerde yer alan atıklar için 1. sınıf atık getirme merkezi kuruldu.
- Çeşitli kategorilerde yer alan atıklar için mobil atık getirme merkezleri uygun noktalara kuruldu.

2. PLANLAMA / 2.3. İhtiyaç Analizi / İlçe Geneli

41 yanıt

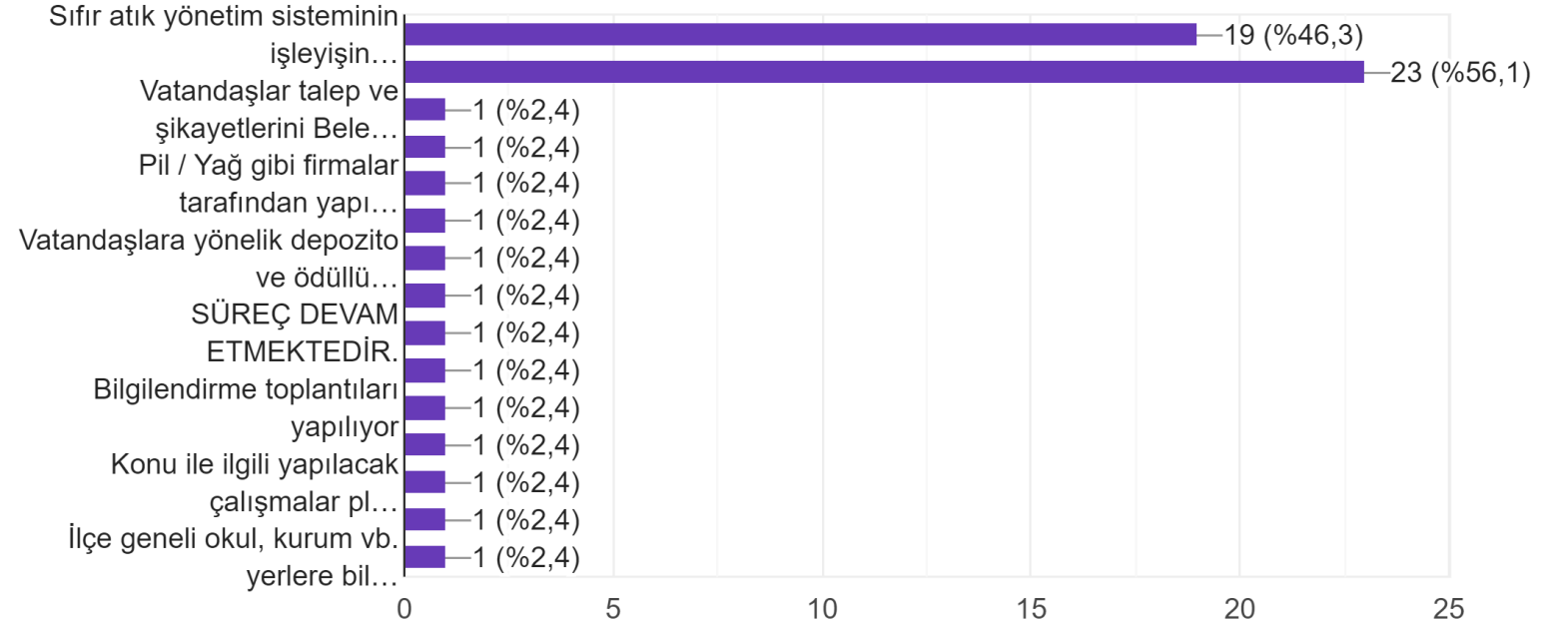

3. EĞİTİM / BİLİNÇLENDİRME FAALİYETLERİ VE UYGULAMAYA GEÇİLMESİ *

- » Sıfır atık yönetim sisteminin işleyişini artırmak, sistemin eksikliklerini ve aksayan yönlerini tespit etmek ve vatandaşların sürece aktif katılımını sağlamak için tercihe göre ALO sıfır atık hattı, mobil uygulama veya yardım masaları kuruldu / kurulmaktadır.
- » Vatandaşlara yönelik yarışmalar ve ödüllü kampanyalar düzenlenmektedir.

3. EĞİTİM/BİLİNÇLENDİRME FAALİYETLERİ VE UYGULAMAYA GEÇİLMESİ

41 yanıt

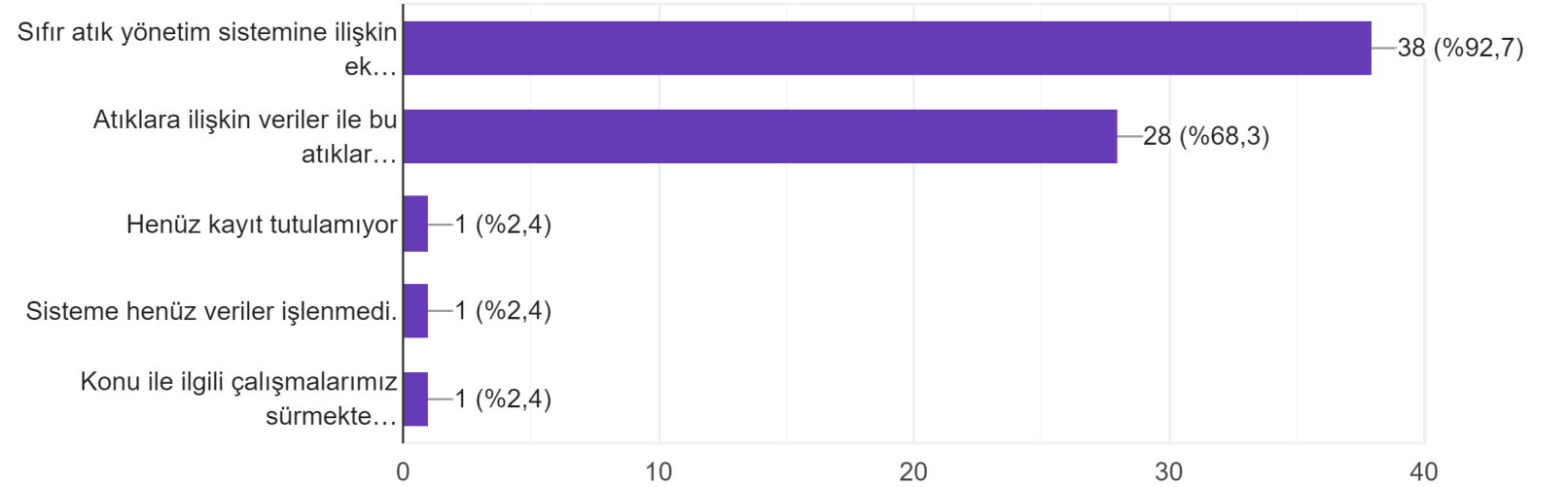

4. İZLEME, KAYIT TUTULMASI VE İYİLEŞTİRME *

- » Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin ekipmanlar, toplanan atık tür ve miktarları, teslimat bilgileri, teslim edilen atıklara ilişkin belgeler Entegre Çevre Bilgi Sistemi (EÇBS) 'de sıfır atık uygulamasına yüklenmektedir.
- » Atıklara ilişkin veriler ile bu atıkların teslim edildiği yerlere ilişkin bilgiler Ocak ve Temmuz ayları olmak üzere yılda iki kez sıfır atık bilgi sistemi üzerinden bildirilmektedir.

4. İZLEME, KAYIT TUTULMASI VE İYİLEŞTİRME

41 yanıt

5. SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE SORUNLAR *

» MEVCUT FİZİKSEL ŞARTLAR

Sokaklarda konulması istenen ikili toplama sistemi zorunluluğu oldukça zorlu bir durum almıştır. Her çöp konteynerinin yanına mavi konteyner bırakmak ve bunların yönetimini sağlamanın çok zor olması	Sokak ve caddelerin dar olması sebebiyle atık toplama ekipmanları (konteyner) için uygun nokta tespitinde zorluklar, eğitim eksikliği	Sıfır Atık Yönetmeliđi'nce istenen 1. Sınıf Atık Getirme Merkezi kurulması zorunluluğu bir çok belediye için pratikte uygulaması zorluk oluşturmaktadır. (Özellikle yer tahsisi aşaması)
Geri dönüşüm malzemesi kumbaralarının tartılması sorunu, toplama ve götürme sorunu	Mahalle aralarına konulan geri dönüşüm konteynerlerinden malzeme alamama sıkıntısı	Ekipman yetersizliği
Ayrıştırılan malzeme içerisinde tıbbi ve tehlikeli atık çıkması	EÇBS sisteminin kullanım zorluğu. Eçbs üzerinden veri girişleri vs yapılmasında teknik aksaklıklar uygulama yapıyor prosedür gereği veri girişlerinde sistemsel sıkıntılar yaşanmaktadır	Personel yetersizliği
Sokak toplayıcıları, ara toplayıcılar, cadde ve sokak fiziki yapıları sebebiyle ikili sistem, mobil atık sistemi vb sistemlerin her yerden uygulanamaması	Sıfır Atık Bilgi Sisteminin sistemsel olarak düzeltilmesi	Sokak toplayıcıları için herhangi bir resmi uygulama olmayışı sıfır atık için sahada yapılan çalışmaların adeta sokak toplayıcıların işine gelmektedir

5. SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE SORUNLAR *

»» MADDİ KOŞULLAR

Nakdi yardım veya teşvik uygulamalarından henüz yararlanmayan belediyelerin olması	İlçe Belediyelerinin en önemli sorunu maliyet açısından mobil atık getirme merkezlerinin pahalı olması	İhtiyaç duyulan ekipmanların pahalı olması ve bu yüzden sıfır atık yönetim sisteminin kurulması için yeterli ekipmanların sağlanamaması
Bakanlıkça verilen hibe desteği sürecinin uzun olması	atık yönetim maliyetlerinin yüksekliği	Belediye bütçe yetersizliğinden dolayı çalışmaların tamamlanamaması

5. SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE SORUNLAR *

» YASAL KOŞULLAR

Belediyelere tam yetki verilmemesi	Sokak toplayıcılarına yasal olarak engel olunamaması	

5. SIFIR ATIK YÖNETİM SİSTEMİNDE KARŞILAŞILAN ZORLUKLAR VE SORUNLAR *

» SİSTEMİN BİLEŞENLERİ ARASI KOORDİNASYON VE İŞBİRLİĞİ

Geri dönüşüm toplayan firmanın eksik ve yetersiz çalışması	Büyükşehir belediyesinin ilçe belediyelere yeterince bu konuda destek olmaması. (Örneğin : İlçe sınırlarında bulunan kendi sorumluluk alanlarına ekipman yerleştirebilir.)	Sıfır Atık sisteminin sadece geri dönüşüm kutularının yerleştirilmesi olarak görünmesi, teslim edilen atıkların karşılığında verilen Sıfır atık makbuzunu alabilmek için sadece bir defaya mahsus atık verilmesi durumuyla karşılaşılmaktadır
Marketlerin ve satış noktalarının sıfır atık yönetim sistemine dayanarak, belediyelere geri dönüşebilen atıklarını vermek yerine lisanslı firmalarla anlaşmaları toplama verimliliğini etkilemektedir	Bakanlığın saha çalışmalarını yerinde görmeden mevzuat oluşturması da mahalli idarelere zorluklar çıkarmaktadır	Belediye sistemine dahil olmak istemeyen siteler, firmalar marketler, satış depolarının belediye ile çalışan ambalaj atık firmasına sıkıntı çıkarmaları

TEŞEKKÜRLER

MBB ÇEVRE YÖNETİMİ KOORDİNATÖRLÜĞÜ